

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
070-471-1002/08
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 20514 датум 29. 11. 10.

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06) и члана 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07) у поступку контроле законитости и правилности рада Градске изборне комисије града Београда, Општинске изборне комисије Градске општине Стари град и Управе за извршење кривичних санкција Министарства правде, по притужбама А. А. из Београда, Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

На локалним изборима одржаним 11. маја 2008. године повређено је Уставом и законом загарантовано активно бирачко право лица лишених слободе која су смештена у заводима за извршење санкција, јер им није омогућено да гласају.

Управа за извршење кривичних санкција Министарства правде начинила је пропуст у раду тако што на тражење градских и општинских изборних комисија није доставила податке о бирачима који се налазе у притвору или издржавају заводску санкцију, чиме је у заводима за извршење санкција онемогућено спровођење избора за одборнике Скупштине града Београда и Скупштине општине Стари Град.

С обзиром на утврђено, Заштитник грађана упућује Градској изборној комисији града Београда, Општинској изборној комисији Градске општине Стари град и Управи за извршење кривичних санкција Министарства правде следеће

ПРЕПОРУКЕ

1. Градска изборна комисија града Београда, Општинска изборна комисија Градске општине Стари град и Управа за извршење кривичних санкција Министарства правде обавестиће Министарство за државну управу и локалну самоуправу о проблемима које су уочили у поступку спровођења, односно обезбеђивања услова за спровођење градских и општинских избора у заводима за извршење санкција, а у циљу стварања услова за остваривање активног бирачког права лица лишених слободе на локалним изборима.
2. Управа за извршење кривичних санкција Министарства правде ће убудуће градским и општинским изборним комисијама благовремено достављати све тражене податке.

Градска изборна комисија града Београда, Општинска изборна комисија Градске општине Стари град и Управа за извршење кривичних санкција Министарства правде ће у року од 60 дана обавестити Заштитника грађана о поступању по овим препорукама.

Разлози

А.А. из Београда поднео је притужбе Заштитнику грађана у којима је навео да му за време боравка у притвору у Окружном затвору у Београду није било омогућено да гласа на изборима за одборнике Скупштине града Београда и изборима за одборнике Скупштине општине Стари град, који су одржани 11. маја 2008. године.

По примљеним притужбама Заштитник грађана је покренуо поступке контроле правилности и законитости рада органа јавне власти и у складу са одредбама Закона о Заштитнику грађана о томе обавестио Градску изборну комисију и Општинску изборну комисију Градске општине Стари град, актима бр. 070-471-1002/08 од 15. 4. 2009. године и 070-472-1003/08 од 24. 4. 2009. године.

Градска изборна комисија и Општинска изборна комисија Градске општине Стари град изјасниле су се о наводима притужбе актима бр. 013-133/2009 од 04. 5. 2009. године, односно бр. 013-1-5/09 од 12. 5. 2009. године, и обавестиле Заштитника грађана следеће:

- Градска изборна комисија је 21. 3. 2008. године својим актом бр. 013-58/08 од 21. 3. 2008. године затражила да је, најкасније до 28. 3. 2008. године, Управа за извршење заводских санкција Министарства правде обавести о броју и пребивалишту бирача са територије града Београда који ће се на дан избора 11. маја 2008. године налазити у притвору или на издржавању заводских санкција, а у циљу спровођења избора унутар завода за издржавање заводских санкција. Градска изборна комисија је упутила и ургенцију бр. 013-652/2008.
- Општинска управа Градске општине Стари град је својим актом VI-03 бр. 208-6-325/08 од 20. 3. 2008. године затражила да јој Управа за извршење заводских санкција Министарства правде, хитно достави податке о бирачима са територије Градске општине Стари град који се налазе на издржавању казне, односно у притвору, ради достављања података Републичкој изборној комисији, због одржавања локалних избора 11. 5. 2008. године.
- Градска изборна комисија и Општинска изборна комисија Градске општине Стари град нису добиле тражене податке од Управе за извршење заводских санкција Министарства правде.

На основу добијених одговора, Заштитник грађана је својим актом бр. 070-471-1002/08 од 08. 6. 2010. године покренуо поступак контроле правилности и законитости рада Управе за извршење кривичних санкција Министарства правде.

Управа за извршење кривичних санкција Министарства правде се изјаснила актом бр. 07-00-180/2010-05 од 28. 7. 2010. године, наводећи да су 11. маја 2008. године, изборне комисије у свим установама успешно спровеле изборе за посланике Народне Скупштине Републике Србије.

Управа за извршење кривичних санкција Министарства правде је истакла да нису организовани избори на градском и општинском нивоу, јер нису постојали просторни услови за рад више изборних комисија, с обзиром да се у већини установа налазе лица лишена слободе са пребивалиштем из преко десет и више општина Републике Србије, а да готово ни у једној установи број лица из једне општине не прелази 100, што је услов за формирање изборне јединице.

Истакнуто је да посебан проблем представља обезбеђење тајности истражног поступка у смислу довођења и одвођења притворених лица и спречавања евентуалне комуникације са већим бројем лица која учествују у изборима као чланови изборних комисија, или бројних посматрача који присуствују изборима. Описане проблеме додатно оптерећује стање пренасељености затворских капацитета.

Одредбама чл. 52. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/06) прописано је да сваки пунолетан, пословно способан држављанин Републике Србије има право да бира и да буде биран. Изборно право је опште и једнако, избори су слободни и непосредни, а гласање је тајно и лично. Изборно право ужива правну заштиту у складу са законом.

Чланом 6. Закона о локалним изборима („Сл. гласник РС“, бр. 129/07 и 34/10 – одлука УС) прописано је право свих пунолетних, пословно способних држављана Републике Србије који имају пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе у којој остварује изборно право да бирају одборнике. Истим Законом у чл. 11. ст. 1. одређено је да су органи надлежни за спровођење избора изборна комисија и бирачки одбор.

Одредбама чл. 72. б ст. 3. Закона о избору народних посланика („Сл. гласник РС“, бр. 35/00, ... и 104/09 – др. закон), на које упућује чл. 58. Закона о локалним изборима, прописано је да се подаци о бирачима који се налазе у притвору или издржавају заводску санкцију, достављају изборној комисији најкасније 15 дана пре дана одржавања избора.

Одредбама чл. 64. ст. 1. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 79/05 и 101/07), прописано је да су органи државне управе дужни да сарађују у свим заједничким питањима и да једни другима достављају податке и обавештења потребна за рад.

Одредбом чл. 12. Закона о министарствима („Сл. гласник РС“, бр. 65/08 и 36/09), прописано да Министарство за државну управу и локалну самоуправу обавља послове државне управе који се односе на изборе за органе локалне самоуправе.

Устав и Закон о локалним изборима гарантују активно бирачко право свим пунолетним, пословно способним држављанима Републике Србије, што укључује и грађане који су, лишени слободе, смештени у одговарајуће установе.

Сви органи власти су обавезни да у, оквиру своје надлежности, предузму делотворне мере и активности како би људска и мањинска права које правни поредак Републике Србије гарантује, грађани у пракси и могли да остваре.

Управа за извршење кривичних санкција, као орган надлежан за обезбеђивање услова за спровођење избора у заводима за извршење кривичних санкција, као и локалне изборне комисије надлежне за спровођење избора били су дужни да друге надлежне органе благовремено обавесте о проблемима који спречавају остваривање гарантованих права грађана, како би се благовремено предузеле све потребне мере и активности и створили услови да се препреке отклоне.

Органи управе дужни су да сарађују и међусобно достављају податке неопходне за рад. Неспорна је обавеза Управе да изборној комисији достави податке о бирачима који се налазе у притвору или издржавају заводску санкцију.

Након утврђивања свих релевантних чињеница Заштитник грађана, применом чл. 31. ст. 2. Закона, утврдио је кршење права грађана и дао препоруке поступајућим органима управе о отклањању уочених недостатака у раду.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић